

**"Мистецтво" підручник
інтегрованого курсу для 4
класу закладів загальної
середньої освіти**

Про книгу

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти й Типовим освітнім програмам, розробленим під керівництвом О. Я. Савченко і Р. Б. Шияна. Для учнів та учениць 4 класу.

Людмила Кондратова

МИСТЕЦТВО

Підручник інтегрованого курсу для 4 класу
закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2021

УДК 7:781(075.2)
К 64

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.01.2021 р. № 53)

Підручник створено за Типовими освітніми програмами,
розробленими під керівництвом О. Я. Савченко та Р. Б. Шияна.

Кондратова Л. Г.

К 64 Мистецтво : підручник інтегрованого курсу для 4 кл.
закладів загальн. середн. освіти / Л. Г. Кондратова. —
Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. — 160 с. :
іл.

ISBN 978-966-10-7200-7

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стан-
дарту початкової освіти й Типовим освітнім програмам,
розробленим під керівництвом О. Я. Савченко і Р. Б. Шияна.
Для учнів та учениць 4 класу.

УДК 7:781(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-books.com/6424-8

Тех. підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89; admin@bohdan-digital.com

ISBN 978-966-10-7200-7

© Кондратова Л. Г., 2021
© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2021

Юні друзі!

Наша спільна мандрівка Країною мистецтв триватиме й цього навчального року, а сторінки підручника слугуватимуть нам дороговказом.

Під час подорожі ви дізнаєтесь, що таке художні образи, як їх створюють у різних видах мистецтва та які засоби виразності для цього використовують. На вас чекають нові зустрічі з народним, хореографічним, театральним мистецтвами і мистецтвом кіно, нові враження й відкриття. Зокрема, ви відкриєте для себе мистецтво фотографії та циркове мистецтво, отримаєте елементарні уявлення про дизайн, зможете розширити й поглибити свої знання про особливості художньо-образної мови музичних творів, творів живопису, графіки, скульптури, архітектури. Ви й надалі будете досліджувати художні традиції рідного краю, вдосконалювати вміння сприймати музику, створювати сюжетно-тематичні композиції у декоративній або реалістичній манерах зображення, втілювати художні образи в різних видах мистецтва.

У підручнику є також цікаві мистецькі ігри й творчі завдання, які допоможуть вам розвинути свої таланти. Наснаги вам та успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— виконай завдання

— послухай музику, переглянь відео

— заспівай пісню

— зверни увагу, запам'ятай

— хвилинка творчості

— ігровий майданчик

— попрацюйте в парах, групах

— завдання підвищеної складності

ОБРАЗИ ПРИРОДИ В МИСТЕЦТВІ

УРОК 1. МАНДРІВКА В КРАЇНУ МИСТЕЦТВ

Пригадай, які відкриття ти зробив/зробила для себе в Країні музичного мистецтва минулого навчального року. Які інструментальні твори та пісні стали твоїми улюбленими?

Музика — особливий вид мистецтва: за допомогою звуків вона доносить до слухачів думки та почуття композитора, втілені в художніх образах. Розкрити зміст музичного твору й передати задум автора допомагають виконавці — музиканти й співаки.

Художній образ у музиці — це форма відображення навколишнього світу, думок, почуттів або фантазії митця засобами музичного мистецтва.

Розглянь карту-схему нашої мандрівки. Які художні образи будуть супроводжувати тебе у дорозі?

Мандрівна карта Країною музичного мистецтва

Образи природи в музичному мистецтві

Образи людей і тварин у музиці

Музичні образи в театрі, хореографії, кіно й цирку

Художні образи народного музичного мистецтва

У мистецькій мандрівці тобі знадобиться електронний або паперовий блокнот, куди ти будеш записувати свої репортажі та музичні враження. А ще протягом навчального року ти зможеш зібрати колекцію улюблених музичних образів з інструментальних творів та нових пісень, виконаних тобою і записаних за допомогою диктофона. Для цієї колекції потрібно створити спеціальну папку на твоєму гаджеті.

Слова П. Чубинського, музика М. Вербицького. Державний Гімн України (у виконанні Національного заслуженого академічного народного хору України імені Г. Віршовки та Національного симфонічного оркестру України).

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

Слова П. Чубинського

Музика М. Вербицького

Урочисто

Ще не вмер - ла У - краї - ни і сла - ва, і во - ля,
 ще нам, бра - ття мо - ло - ді - ї, у - сміх - не - ться до - ля.
 Зги - нуть на - ші во - рі - жень - ки, як ро - са на сон - ці.
 За - па - ну - ем і ми, бра - ття, у сво - їй сто - рон - ці.
 Ду - шу й ті - ло ми по - ло - жим за на - шу сво - бо - ду,
 і по - ка - жем, що ми, бра - ття, ко - заць - ко - го ро - ду.

Ще не вмерла України і слава, і воля,
 ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
 Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
 Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
 і покажем, що ми, браття, козацького роду.

Що тобі відомо про головну пісню твоєї Батьківщини? Які риси характеру українців передає гімн? Який музичний образ України створив композитор?

Державним Гімном України є національний гімн на музику М. Вербицького зі словами першого куплету та приспіву твору П. Чубинського. Уперше гімн із нотним текстом було надруковано 1865 року.

Заспівай разом із однокласниками **Державний Гімн України** стоячи.

Дізнайтесь із додаткових джерел історію створення гімну нашої держави та відомості про його авторів.

Ти вже знаєш, що українці — надзвичайно співучий народ, закоханий у рідну землю. Образ України втілено у багатьох народних та сучасних піснях.

Слова і музика М. Янченка. «Лише у нас на Україні» (у виконанні І. Федішин).

С. Май. «Ми любим нашу рідну Україну».

1. Ми народились в Україні,
де світить сонце золоте,
де квітне навесні калина,
в саду черешенька цвіте.

Приспів:

Ми любим нашу рідну Україну —
нехай летить по світу пісня ця,
нехай слова пташиною полинуть
й розквітнуть в ваших душах і серцях.

2. Земля серпанками сповита,
в житах волошки голубі...
Вона одна на цілім світі
для нас у радості й журбі.

Приспів.

Двічі

Досліді, хто із сучасних співаків/співачок виконував Державний Гімн України під час важливих урочистих заходів. Чиє виконання тебе найбільше вразило? Чому?

УРОК 2. МАНДРІВКА В КРАЇНУ МИСТЕЦТВ

Пригадай, що тобі відомо про засоби виразності графіки, живопису, архітектури, декоративно-ужиткового мистецтва. Які види творчих робіт подобаються тобі найбільше?

Твори візуальних мистецтв (малюнки, картини, скульптури, споруди тощо) орієнтовані насамперед на глядачів і сприяють пізнанню навколишнього світу через художні образи.

Художній образ у візуальних мистецтвах — це форма відображення дійсності, що виникає в творчому процесі та втілюється за допомогою художніх технік і засобів виразності того чи іншого виду візуального мистецтва.

Художні образи зримого світу митці створюють на площині (живопис, графіка, декоративний розпис) та в об'ємі (скульптура, архітектура, декоративне мистецтво).

Розглянь карту-схему. Які художні образи поставатимуть перед тобою під час нашої мандрівки?

Мандрівна карта Країною візуальних мистецтв

Образи природи в графіці та живописі

Образи людей і тварин в образотворчому мистецтві

Художні образи в театрі, кіно, хореографії та цирку

Художні образи в українському декоративно-ужитковому мистецтві

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ